

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ
KALINIŲ IR TREMTINIŲ
SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2002 m. sausio 31 d.

Nr. 5 (483)

Eina nuo
1988 m. spalio 28 d.

Elvyra ŽEIŽIENĖ

Iš širdies į širdį

Kauno IX forto muziejuje, tremties ekspozicijoje, lankytojus sudomina dailininkės Algirdos Karaliūtės paveiksai, kuriuose labai meniškai perteikti tremties vaizdai. Tikroviški, jaudinantys, tarsi širdies krauju tapyti... Sibiro madonos, į prakirstą Laptevų jūros eketę laidojančios savo kūdikius, kolona motinų su vaikais, vilkinčių kalinių drabužiais, klampuoja sniegynais. Juos apkabino savo kaulėtomis rankomis giltinė, iš sniegyno gniaužtų nori išsivaduoti maldaujančios, vilties kryžių šildančios rankos. Parodos lankytojai mano, jog tai tremtinės tapyti paveiksai.

Algirda Karaliūtė - kaunietė. Jaukiame keturių kambarių bute ji sutalpina savo naujausius paveikslus, dirbtuvėlę ir biblioteką.

- Nesu tremtinė, - draugiškai šypsodamasi paaiškina dailininkė, matydama kiek nustebusį mano veidą. Įsikalbame. Pasirodo, tremtinio ir politinio kalinio negandas patyrė jos brolis Eugenijus. Išplėšti gražiausi jaunystės metai. Dešimt metų! Tautos kelias į golgotą paskatino Algirdą Karaliūtę stoti prie molberto. Taip gimė ciklas "Mūsų Lietuva".

(keliami į 6 psl.)

Dailininkė A.Karaliūtė

Paveikslas "Sibiro madonos"

Aktualijos

■ Daliai lietuvių neberekės rizikuoti sveikata, nervais bei savigarba, norint padoriai užsidirbti ir įsikurti Londone. Pradės veikti Didžiosios Britanijos vyriausybės patvirtintos naujosios imigracijos taisyklės.

■ Amerikos karas su terorizmu tik prasideda, nes visame pasaulyje tebesislapsto dešimtys tūkstančių Osamos bin Ladena sekėjų, kurie yra tarsi "tikslinės uždelsto veikimo bombos", savo pirmojo metinio pranešimo kalboje perspėjo JAV prezidentas Džordžas V.Bušas.

■ JAV Valstybės departamento kovos su terorizmu koordinatorių Frensis Teiloras įspėjo, kad Osamos bin Ladena teroristų tinklas "Al-Qaeda", kaltinamas dėl rugsėjo 11-osios teroro išpuolių Niujorke ir Vašingtone, gali bet kuriuo metu smogti dar kartą.

■ Visuomenės nuomonės tyrimo biuro apklausa parodė, kad penkti metai iš eilės Lenkijos prezidentas Aleksandras Kvasneviskis tebėra populiariausias šalies politikas.

■ Lietuvos Užsienio reikalų ministerija antradienį Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijai (VTEK) pateikė dokumentus apie Maskvoje įvykusį ministro Antano Valionio susitikimą su Rusijos dujų bendrovės "Gazprom" vadovybe.

■ Protesto akciją visoje Gruzijoje pradės pabėgėliai iš Abchazijos reikalaudami nedelsiant išvesti Rusijos taikdarius iš Gruzijos ir nepripažintos Abchazijos respublikos konflikto zonos.

■ Jungtinės Valstijos yra sunerimusios, jog neseniai konfiskuotas ginkluotės krovynys liudija palestiniečių prezidento Jasiro Arafato suartėjimą su Iranu ir "Hizbullah", sekmadienį pareiškė JAV viceprezidentas Dikas Čeinis, tuo suabejodamas Y.Arafato ištikiemyje taikos procesui.

■ Pusė italų nežino, kaip vadinasi tarptautinė karinė organizacija, kuriai priklauso ir Italija. Tik 29 procentai apklaustų italų atsakė, jog tai - NATO.

Mūsų inf.

Ingrida VĖGELYTĖ

Seimo rudens sesija baigė darbą

Penktadienį baigė darbą pratęsta Seimo rudens sesija. Pasibaigusioje sesijoje parlamentarai daug laiko skyrė diskusijoms dėl Konstitucijos pataisų projektų. Vieningai balsuojant pirmą kartą buvo priimta Konstitucijos 119-ojo straipsnio pataisa. Ja numatoma pratęsti savivaldybių tarybų kadenciją nuo trejų iki ketverių metų bei suteikti teisę dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose ir būti išrinktiems ne tik Lietuvos piliečiams, bet ir užsieniečiams, nuolat gyvenantiems savivaldybių teritorijoje.

Seimas apsvarstė, tačiau dar nebalsavo dėl Konstitucijos 47-ojo straipsnio pakeitimo projekto, kuriuo siekiama suteikti teisę Lietuvos juridiniams asmenims ir užsieniečiams nuosavybėn įsigyti žemės ūkio paskirties žemę. Tikimasi, kad pirmasis bal-

savimas dėl Konstitucijos 47-ojo straipsnio pataisos galėtų įvykti vasario pabaigoje prasidėsiančioje Seimo neeilinėje sesijoje. Iki to laiko politikai ketina suderinti savo pozicijas dėl žemės ūkio paskirties žemės pardavimo užsieniečiams.

Pratęstoje rudens Seimo sesijoje 2002 metai buvo paskelbti Lietuvos Konstitucijų sukakčių metais. Tos pačios sesijos metu dešinioji opozicija, pašiurpusi valdančiosios kairės nesiskaitymu su Seimo mažumos nuomone, pavadino jų politiką buldozeriu, kuris, beje, pervaziavo ir jubiliejinę sukaktį minėjusią Konstituciją.

Sausio mėnesį Seimas atmetė prezidento Valdo Adamkaus veto ir jo siūlymus Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamojo turto atkūrimo įstatymo pataisoms.

(keliami į 3 psl.)

Buvusius tremtinius ir politinius kalinius kviečia M.Valančiaus senelių globos namai

Į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą (LPKTS) pagalbos kreipėsi Kalnalio klebonas Gediminas Jazbutis ir Nasrėnų senelių globos namų vadybininkė Birutė Šadreikienė.

"Galbūt atsirastų buvusių politinių kalinių ir tremtinių, kurie norėtų apsigyventi gražiuose senelių globos namuose, taip pat paremtų finansinškai jų išlaikymą", - rašoma LPKTS adresuotame laiške.

Šie senelių globos namai pastatyti prie Salantų-Kretingos kelio, šalia M.Valančiaus muziejaus Nasrėnuose. Juose gali apsigyventi 10-16 senelių. Globos namai baigti statyti pernai balandžio mėnesį už JAV gyvenančio Stasio Vaičiaus paaukotus pinigus.

S.Vaičius gimė 1906 metais Nasrėnuose. Pasak jo paties, pradinę mokyklą baigė šalia M.Valančiaus klėtelės - Liebaus troboje. Vėliau, baigęs Plungės "Saulės" gimnaziją ir Dotnuvos žemės ūkio akademiją, tapo agronomu. Kurį laiką dirbo toje pačioje akademijoje lektoriumi ir dvaro ūkio administratoriumi. 1937 m. pradėjo vadovauti pirmam Lietuvos cukraus fabrikui Marijampolėje. 1940 m., prasidėjus sovietų okupacijai, buvo suimtas ir pasodintas į Marijampolės kalėjimą. Jo žmona Stasė Vaičienė (Gavėnaitė) buvo ištremta į Altajų.

Karo metais S.Vaičius vėl dirbo cukraus fabriko direktoriumi. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o po 5 metų - į JAV.

(keliami į 3 psl.)

LR Prezidentui V.Adamkui
LR Konstitucinio Teismo teisėjams
LR Seimo nariams
LR Ministrui pirmininkui A.Brazauskui
LR Aukščiausiojo Teismo teisėjams

LR prezidentas gina Lietuvos Konstituciją

Lietuvos prezidentas V.Adamkus, būdamas atostogose užsienyje, pakartotinai prašo LR Seimą ir LR Vyriausybę kreiptis į LR Konstitucinį Teismą, kad nustatytų, ar LR Seimo 2001 01 15 priimtas įstatymas Nr. IX-708 dėl LR piliečių nuosavybės teisių ir išlikusių nekilnojamojo turto atkūrimo neprieštarauja LR Konstitucijai.

LR Vyriausybė, Seimo Teisės komitetas, Seimo Teisės departamentas prieštarauja šio įstatymo priėmimui, pateikdami savo pagrįstus teisinius argumentus.

Dauguma Lietuvos kompetentingų teisininkų teigia, kad šis priimtas įstatymas šurkščiai pažeidžia žmogaus teises ir prieštarauja LR Konstitucijai bei Europos teisės aktams.

LR Seimo valdančioji dauguma sutrypė Lietuvos Konstituciją, supriešino Lietuvos žmones, sukėlė didžiulę sumaištį teisinėje nuosavybės srityje bei Lietuvos teismuose ir sukompromitavo Lietuvą pasaulio valstybių akyse. LR Seimas vienuoliktaisiais valstybės Nepriklausomybės metais užsimojo įvykdyti antrąją bolševikinę nacionalizaciją prieš LR namų ir žemės sklypų savininkus, kurių dauguma jau yra patyrę pirmąją okupantų komunistų nacionalizaciją

ir yra buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Dauguma Lietuvos žmonių tokius antikonstitucinius Seimo daugumos veiksmus smerkia.

Po prezidento V.Adamkaus istorinio susitikimo su JAV prezidentu Dž.Bušu ir jų konstruktyvių pokalbių Lietuvos prezidento autoritetas yra didžiulis Lietuvos ir pasaulio žmonių akyse.

Lietuvos žmonės yra dėkingi Lietuvos prezidentui, kaip Lietuvos Konstitucijos garantui, kad jis nuosekliai ir tvirtai gina Lietuvos Konstituciją ir teisingumą.

LR Namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirm.
M.VITKAUSKAS

LR Žemės savininkų sąjungos pirm.
A.VENCKŪNIENĖ

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pirm.
A.LUKŠA

LR Gydytojų sąjungos atstovė
prof.
V.LESAUSKAITĖ

Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos komiteto pirm.
prof.
A.DUMČIUS

Jungtinių Tautų asociacijos Lietuvoje vykdomojo komiteto narys
V.MAČIOKAS

LR teisininkų draugijai ir jos nariams
LR Advokatų tarybai ir jos nariams
LR miestų, apylinkių, apygardų, Aukščiausiojo Teismo teisėjams
LR universitetų ir teisės akademijų Teisės katedroms

Kreipimasis

Lietuvos Seimo dauguma 2002 01 15, mūsų manymu, nepaisant kompetentingų teisininkų, LR Seimo Teisės komiteto, Teisės departamento, Vyriausybės prieštaravimų bei prezidento veto, vis dėlto priėmė nuosavybės atkūrimo įstatymą, prieštaraujantį LR Konstitucijai ir žmogaus teisėms.

Lietuvos teisininkai negali nusišalinti nuo tokio fakto, kai valstybės institucijos, Seimas ar Vyriausybė priima antikonstitucinius įstatymus bei poįstatyminius teisinius aktus, kurie šurkščiai pažeidžia žmogaus teises bei Lietuvos Konstituciją. Dėl to daroma didžiulė ekonominė, moralinė žala Lietuvos žmonėms ir valstybei, o kartu sukeliama didelė sumaištis ir chaosas teisinėje nuosavybės srityje bei Lietuvos teismuose, kompromituojama Lietuva kaip demokratinė, teisinė valstybė, griauamas stabilumas valstybėje ir supriešinami Lietuvos žmonės. Tokie Seimo veiksmai gali būti rimta kliūtis, integruojantis Lietuvai į Europos Sąjungą bei NATO.

Kai namas atimamas – nacionalizuojamas iš teisėto savininko ir atiduodamas nuomininkui, teisiniu po-

žiūriu, tokio fakto negalima priskirti visuomeniniam poreikiui.

Prašome Lietuvos teisininkus, kaip teisinio mokslo kvalifikuotus specialistus, pareikšti savo nuomonę dėl šio ydingo nuosavybės atkūrimo įstatymo LR prezidentui, Seimui, Vyriausybei, spaudai, televizijai, LRT "Spaudos klubui" ir pasmerkti tokius Seimo antikonstitucinius veiksmus.

Prašome Jūsų pagalbos.

LR Namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirm.
M.VITKAUSKAS

Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos komiteto pirm.
prof.
A.DUMČIUS

LR Žemės savininkų sąjungos pirm.
A.VENCKŪNIENĖ

LR Mokslininkų sąjungos atstovė
prof.
D.PANGONYTĖ

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pirm.
A.LUKŠA

LR Gydytojų sąjungos atstovė
prof.
V.LESAUSKAITĖ

Jungtinių Tautų asociacijos Lietuvoje vykdomojo komiteto narys
V.MAČIOKAS

LPKTS valdybos posėdyje

Sausio 26 d. įvykusiame LPKTS valdybos posėdyje buvo išklaudyta valdybos pirmininko pavaduotojos J.Marcinkevičienės ataskaita. Ji informavo valdybos narius, kaip vykdomi praėjusių metų gruodžio 16 d. įvykusio posėdžio priimti nutarimai.

- Svarbiausias akcentas - protesto mitingas, surengtas prie Seimo (2001 12 18), - sakė pranešėja. - Jis vyko dėl nekilnojamojo turto negrąžinimo teisėtiems jo savininkams ir protestas dėl valstybinių pensijų mokėjimo buvusiems sribams. Minimu laikotarpiu lankytasi LPKTS Elektrėnų, Pakruojo, Kauno skyriuose, kur detalčiai susipažinta su finansinė-ūkiu veikla, aptartos darbo perspektyvos.

Nūdienos politikos bei organizaciniais klausimais kalbėjo LPKTS pirmininkas P.Jakučionis.

- Mums visiems labai aktualus klausimas dėl nekilnojamojo turto grąžinimo teisėtiems jo savininkams Seime "įstrigo", - sakė pirmininkas. - Jis bus nagrinėjamas Konstituciniame Teisme. Rezultatų dar teks palaukti. Nėra aiškumo ir dėl valstybinių pensijų mokėjimo buvusiems sribams. Tai tie šalies politinio ir visuomeninio gyvenimo akcentai, kurie mums rūpi.

Ne mažiau šokiravo ir J.Jermala- vičiaus "iškilmingas" sutikimas prie Lukiškių kalėjimo, - sakė LPKTS pirmininkas. Tai akibrokštas Sausio 13-osios įvykiams ir nukentėjusių šeimoms. Tik vienas pozityvus pastarojo laikotarpio politinio gyvenimo akcentas - tai JAV prezidento Dž.Bušo žodžiai V.Adamkui lankantis Baltuosiuose Rūmuose, jog Lietuva - stojimo į NATO lyderė. Tai - mūsų laimėjimas.

Kalbėdamas apie artėjančius savi- valdybių ir prezidento rinkimus LPKTS pirmininkas sakė, jog kol kas neaišku, ar jie vyks kartu, ar - atskirai. Jis paragino LPKTS skyrius aktyviai jiems rengtis ir tinkamai dalyvauti. Minimais klausimais dar bus tariamasi ir detalizuojama. Rengiant Rinkimų programą būtina papildyti švietimo, kultūros ir sveikatos apsaugos skyrius.

Finansinės-ūkinės praėjusių metų veiklos ataskaitą valdybos nariams pateikė LPKTS valdybos pirmininkas A.Lukša. Apie skubiai spręstinas muziejaus problemas kalbėjo LPKTS Druskininkų sk. pirmininkas G.Kazlauskas, su LPKTS Kupiškio sk. veikla supažindino jo pirmininkė S.Kazilionienė. Informaciją dėl Tarptautinio laisvės kovų dalyvių sąskrydžio "Laisvės ugnis ateities kartoms" pateikė LPKTS Raseinių sk. pirmininkas A.Vizbaras.

Kitas LPKTS valdybos posėdis įvyks kovo 2 d.

Parengė Aušra ŠUOPYTĖ

Seimo nariui
Povilui Jakučionii

Dėl publikacijos "Tremtinyje"

Sausio 17 d. "Tremtinyje" (Nr.3) išspausdintas Jūsų straipsnis "Apmaštymai: dvylika lietuviškos politikos metų", kuriame, be kita ko, teigiame, kad "Nors pats V.Andriukaitis, būdamas tremtinių šeimos narys, tėvų namus atsiėmė".

Gerbdamas Jus, kaip Seimo narį, aš visgi norėčiau paklausti, iš kur gavote tokią informaciją. Jei tai tiesa, aš labai norėčiau sužinoti, kur yra Jūsų straipsnyje minimi mano tėvų namai, ir juos pamatyti. Tačiau, jei šis teiginys neatitinka tikrovės, norėčiau, kad "Tremtinyje" būtų išspausdintas šio Jūsų teiginio paneigimas ir atsiprašymas už melagingos informacijos skleidimą.

Pagarbiai - **Vytenis Povilas Andriukaitis**
Seimo pirmininko pavaduotojas

Seimo nario P.Jakučionio
atsakymas

V.P.Andriukaitis man paaiškino, kad jo tėvų namai okupacijos metu buvo sunaikinti. Dabar jo broliai stengiasi atgauti tėvų žemę. Jis į tėvų žemę nepretenduoja.

Žodinę informaciją apie tai, kad V.P.Andriukaitis kartu su savo broliais atgavęs tėvų sodybą Kauno pakraštyje, esu gavęs iš Kaune gyvenančių tremtinių. Apie tai įvairiais aspektais buvo rašyta spaudoje, tačiau dokumentais paremtų įrodymų neturiu.

Minėtame straipsnyje cituotą sakinį paneigiu ir dėl to atsiprašau.

Vyriausybė atnaujins kompensacijų mokėjimą

Vyriausybė planuoja beveik dvejų metų laikotarpiui atnaujinti kompensacijų mokėjimą asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniais darbu, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose. Tokios kompensacijos Lietuvoje buvo pradėtos mokėti 1989 metais, dar Lietuvos SSR ministrų tarybos sprendimu, kuris nustojo galioti 1999 m. gruodžio 31 d. kaip sovietmečiu priimtas teisės aktas.

Tačiau, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigimu, liko kelios dešimtys Lietuvos piliečių, dėl vieno ar kito priežasčių nesusėjęs pasinaudoti jiems priklausiusia kompensacija. Todėl mokėjimas pratęsiamas iki 2003 m. gruodžio 31 d.

Nutarimas įsigalios po kelių dienų, paskelbus dokumentą "Valstybės žiniose".

Numatomas kompensacijos dydis - 20 litų už kiekvieną priverstinių darbų ar neteisėto kalėjimo mėnesį.

SADM skaičiavimu, atnaujintoms kompensacijoms kasmet reikės maždaug 20 tūkstančių litų.

Mūsų inf.

Buvusius tremtinius ir politinius kalinius kviečia M. Valančiaus senelių globos namai

(atkelta iš 1 psl.)

Iš pradžių ten restoranuose plovė indus, vėliau statė ir paravinėję namus.

Stasys Vaičius išliko Lietuvos patriotas. JAV pilietybės neėmė ir nuo 1949 m. vadina save svetimšaliu su teise JAV gyventi iki mirties. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis mano turįs juridinę teisę vėl būti Lietuvos piliečiu. Tačiau naujojo paso neišsiėmė, tebesaugo senąjį, išduotą Salantuose 1926 m. birželio 22-ąją.

Šis JAV lietuvis yra ne kartą pareiškęs, kad per gyvenimą sutaupytų lėšų giminaičiams nepaliksiąs, nes nėra skolingas. Be to šie dėl pinigų gali susipykti. Savo pinigus jis norėjo paaukoti Lietuvai bet kokiam tikslui. Ledai pajudėjo, kaip S.Vaičius parašė Telšių vyskupui Antanui Vaičiui. Buvo nutarta už juos statyti senelių globos namus buvusiems tremtiniams ir politiniams ka-

liniams, o globos namus nutarta patikėti Telšių vyskupui. Šių namų statybai JAV lietuvis paaukojo 150 tūkst. JAV dolerių. Taip pat 10 tūkst. JAV dolerių šalia esančiam Žemaičių vyskupui M.Valančiaus paminklui. Beje, šie senelių globos namai pavadinti M.Valančiaus vardu.

Tai ne vienintelė S.Vaičiaus auka Tėvynei. Jis aukojo įvairiems Lietuvai skirtiems renginiams Amerikoje, Sibiro Vlado Tiškaus fondui, S.Bačkio vadovaujama ambasada Vašingtone ir t.t

Susidomėjusius pasiūlymu apsigyventi Nasrėnuose M.Valančiaus senelių globos namuose gali kreiptis adresu:

Telšių vyskupija

Kalnaliai parapija

Kretingos raj.

Kunigas klebonas Gediminas Jazbutis

Tel. 8-258-48928

Mob. tel 8-286-36778

Valstybė tampa euro zona

Šiomet, vasario 2 dieną, litas bus susietas fiksuotu kursu su bendrąja Europos valiuta – euru. Po persiejimo lito ir dolerio kursas ims svyruoti. Šalies valdžia netgi nesvarsto, kokių pasekmių lito kurso svyravimai dolerio atžvilgiu gali turėti Lietuvos ūkiui ir žmonių kasdieniniam gyvenimui.

Savos pinigų politikos šalis beveik nevykdo. Lietuvos bankas vadovaujasi valiutų valdybos modeliu, kurio vienintelė funkcija – reikalauti, kad litų kiekis apyvartoje būtų ne didesnis už Lietuvos aukso ir užsienio valiutos atsargas. Tarptautinė reitingų agentūra "Fitch" teigia, kad Argentinos finansų krizė neturėtų kelti abejonių (Argentinoje irgi veikė valiutų valdybos modelis) dėl valiutų valdybos modelio perspektyvų Lietuvoje. Ji prognozuoja, kad lito persiejimas nuo JAV dolerio prie euro vyks sklandžiai.

"Valiutų valdybos modelis Lietuvai nepalankiu metu užtikrindavo stabilumą ir padėdavo sumažinti infliaciją", - teigiama agentūros "Fitch" parengtoje apžvalgoje: "Lietuva: lito persiejimas". Joje teigiama, kad realus lito kursas nėra pervertintas, nes atlyginimų augimą Lietuvoje visiškai pateisina, pertvarkant pramonę, didėjantis produktyvumas. Šioje apžvalgoje nurodoma, kad litą persieti prie euro yra naudinga, nes Lietuva integruojasi į

Europos Sąjungą. Ši yra didžiausia Lietuvos prekybos partnerė, kuriai tenka beveik pusė Lietuvos prekių eksporto. Dar 24 proc. Lietuvos eksporto tenka narystės Europos Sąjungoje siekiančioms šalims, todėl lito susiejimas su euru leis išvengti lito ir pagrindinių prekybos partnerių valiutų kurso svyravimų.

Lietuva, litą susiedama su euru, faktiškai taps euro zonos nare, nors litas ir toliau liks nacionaline valiuta. Užsienio valiutų atžvilgiu jis svyruos taip pat kaip ir euras, ir jo kursą iš esmės lems Europos centrinio banko politika.

Devyniasdešimt procentų energetinių resursų Lietuva importuoja iš Rusijos. Jei doleris brangtų, smunkant eurui brangs ir Lietuvos importas, žaliavos, kitos prekės, perkamos už dolerius. O tai didintų šalies einamosios sąskaitos deficitą. Žaliavų brangimas paveiktų daugelio eksportuojamų prekių kainas, sumažėtų jų konkurencingumas. Tikėtina, kad JAV doleris ir toliau dominuos pasaulio rinkoje kaip stabili ir tvirta valiuta. Žinoma, ilgainiui euras atsigaus ir sustiprės (nuo euro įvedimo, 1999-ųjų metų pradžios, dominavo euro kurso kritimo tendencija). Bet tam gali prireikti daugiau laiko, nes Europos pinigų sąjungai priklausiančios šalys yra labai skirtingos pagal savo ekonominę išsivystymą ir nacionalines tradicijas.

Jonas BALČIUS

(atkelta iš 1 psl.)

Seimo nario P.Jakučionio nuomone, šis įstatymas prieštarauja bent trims LR Konstitucijos straipsniams. Kai panašią nuomonę išsakė prezidentas, kairiujų kaip mat buvo apkaltintas netikėčiausiais dalykais, neva jis nėra Konstitucinis Teismas ir negali nutarti, ar įstatymas neprieštarauja pagrindiniam šalies įstatymui. O dešiniams pasiūlius Seimui kreiptis į tą patį Konstitucinį Teismą ir galiausiai išsiaiškinti išlikusio nekilnojamojo turto negražinimo natūra teisėtumą, valdančioji dauguma nėrė į krūmus.

Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisų įstatymas jau paskelbtas "Valstybės žiniuose". Vyriausybė iki kovo 1 d. Privalo sugalvoti tvarką, kokiais būdais nuomininkai galės privatizuoti savininkų butus, kuriuose gyvena. Beje, liberalo R.Šukio nuomone, iki kovo 1-os Vyriausybė niekaip nespės, bet jį kairieji patikino, kad Vyriausybė jau seniai pasirėngusi, tvarką numachiusi, tik laukė Seimo sprendimo. Kyla klausimas, tai kodėl Vyriausybė šio įstatymo projektą įvertino neigiamai ir Teisės departamento išvadoje rašė, kad kertasi su Konstitucija?

Buvęs teisininkas Seimo narys R.Šukys ragina savininkus nenusiminti. Spaudos konferencijoje Seime jis sakė, kad savivaldybei atsiskius atkurti savininko nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, toks sprendimas turi būti skundžiamas Administraciniam teismui. O vėliau, remiantis Teismų įstatymu, Civiliniu kodeksu ir Konstitucija, savininkas gali reikalauti teismo kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad konkrečiu atveju antikonstitucinis tik ką iškeptos Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisos būtų konkrečiai bylai sustabdytos.

Pasak šio parlamentaro, savininkai praras daugiau laiko, pinigų, bet savo išlikusį nekilnojamąjį turtą vis tiek išsikovos.

Rudens sesijos metu parlamentarami ratifikavo Baudžiamosios teisės konvenciją dėl korupcijos, taip pat patvirtino Nacionalinę kovos su korupcija programą. Šie įstatyminiai aktai kaipmat atsisuko prieš pa-

Seimo rudens sesija baigė darbą

čius parlamentarų, kurie labai supyko, kai Seimo Etikos ir procedūrų komitetas sudarė sąrašus Seimo narių, turinčių akcijų, ir tą 65 žmonių sąrašą išplatino: tegu žino žmonės, kad šie parlamentarai gali būti šališki, sprendžiant jų verslą liečiančius klausimus.

Pats juokingiausias ir šmaikščiausias buvo plenarinis posėdis, kai kairioji dauguma truks plyš užsigėdė į Atmintinų dienų sąrašą įtraukti Tarptautinę moters dieną kovo 8-ąją. Šiai sovietmečio relikvijai pasipriešinti sugalvojo konservatoriai. J.Razma pareikalavo pertraukos svarstyme, kurios metu moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolierė turėjo išsiaiškinti, ar įteisinus Moterų solidarumo dieną nebus pažeistos vyrų teisės. Jis siūlė vietoj moterų, Atmintina diena paskelbti Moterų ir vyrų solidarumo dieną. Svarstymas buvo atidėtas popietei.

Po pietų konservatoriai nė neketino sudėti ginklų ir toliau priešinosi sovietmečio reliktui. Po J.Razmos kovines pozicijas užėmė A.Vidžiūnas. Jis pareikalavo įstatymo priėmimą atidėti iki bus išsiaiškinta, ar jis, dalyvaudamas kovo 8-osios svarstyme nepažeidžia viešųjų ir privačių interesų principo. Mat šis konservatorius kovo 8 d. švenčia savo gimtadienį. Išeitų, kad A.Vidžiūnas į Atmintinų dienų sąrašą įtraukia savo gimimo dieną. Vis tik kairieji laimėjo ir nuo šiol Lietuva švęs ne tik Gegužės 1-ąją, bet ir kovo 8-ąją. Svarstant šį klausimą buvo jaučiama, kad Seimas jau gyvena pavasarinėmis nuotakomis: visiems žiema jau įgriso ir tapo aktualios moterų ir vyrų santykių temos. Jos buvo vystytos ir sudarant delegaciją, atstovaujančią Seimui Konvente dėl Europos ateities, į kurią buvo įtraukta "kvotinė moterimi" išvadinta Dalia Kutraitė. Moteris į delegaciją buvo įtraukta ir dėl to, kad Europoje madinga, kad moteris atstovautų moterų interesams.

Žodžiu, per šią sesiją buvo tiek prišnekėta, kad Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, vertindamas pasibaigusią Seimo rudens

sesiją, paragino parlamentarų susirūpinti politine kultūra ir Seimo prestižu. Seimo vadovas iš parlamentinės tribūnos pažymėjo, kad Seimo nariai kuria ne tik įstatymus, bet ir politinės kultūros tradicijas. A. Paulausko nuomone, Seimo prestižas turi rūpėti ne tik pozicijai, bet ir visiems - tiek valdančiajai koalicijai, tiek opozicijai. Seimo pirmininkas apgailestavo, kad Seimo stenogramose tarp įvairių kalbų pasiliks ir posakiai, kurie nebuvo šmaikštūs, o dažnai - pikti ir net vulgarūs. A. Paulauskas pastebėjo, kad kai kurių Seimo narių ar frakcijų politinis temperamentas neretai Seimo posėdžius paverčia komedija, farsu.

Visa tai vainikavo visuomenės apklausų duomenys, kurie nustatė, kad Lietuvos Respublikos Seimu pasitiki tik 8 proc. piliečių.

"Visuomenės pasitikėjimas Seime nukrito žemiau kritinės ribos, atrodo, - 8 proc. Tai yra nauji rekordai pasiekti per rekordiškai trumpą laiką", - konstatavo A.Kubilius. Konservatoriaus nuomone, viena iš parlamento reitingų smukimo priežasčių yra tai, kad valdančiosios Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) lyderis premjeras Algirdas Brazauskas nusišalina nuo Seimo reikalų, o tokį "lyderystės vakuumą" užima valdančiosios koalicijos "populizmas ir politinis radikalizmas". A.Kubilius pažymėjo, jog dėl Seimo reitingų kritimo yra atsakingas ir Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) lyderis Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. "Lietuva faktiškai neturi vieno iš svarbiausių pareigūnų - Seimo pirminko, nes pastarasis savo funkcijas yra susiaurinęs tik iki ceremoninių kalbų sakymo", - teigė A.Kubilius. "Per pastarąjį laikotarpį neteko girdėti Seimo pirminko pasisakymo nė vienu svarbiu Seime svarstomu klausimu. Dar įdomiau - Seimo pirmininkas tokiuose kritiniuose balsavimuose net nedalyvauja. Iš Seimo pirminko nėra jokių iniciatyvų tartis dėl svarbiausių klausimų, kuriuose reikia pasiekti sutarimo", - pažymėjo konservatorius.

Partizanų garbės ir orumo byla - laimėta!

Skaitytojai dar nepamiršo 1999 metų lapkritį "Lietuvos aide" paskelbtų kaltinimų Edmundui Simanaičiui, tuomet ėjusiam krašto apsaugos viceministro pareigas. Lietuvos atsargos karininkų sąjungos (LAKS) pirmininkas atsargos plk.ltn. Jonas Užurka, buvęs sovietų armijos papulkininkis, aktyvus okupacinio bataliono Afganistane vadas, tvirtino, kad jis per pusantros valandos išstudijavo okupacinio MVD karo tribunolo 480 lapų bylą ir "nustatė", kad E.Simanaitis, būdamas Tauro partizanų apygardos Vytenio būrio kovotojas, 1946 metais išdavė būrio bendražygius, dar tuziną kitų partizanų ir net Tauro apygardos štabą, kuris buvo "labai greitai visas susemtas ir sušaudytas". Kaltinimai buvo pateikti Lietuvos atsargos karininkų vardu. E.Simanaitis šiuos kaltinimus įvardijo kaip provokaciją ir kreipėsi į teisėsaugos institucijas dėl paskleistos dezinformacijos paneigimo ir šmeižikų nubaudimo. Dvejus metus tęsėsi teisminis nagrinėjimas. Visi kaltinimai E.Simanaičiui buvo pripažinti žiniomis, neatitinkančiomis tikrovės, ir šmeižtais.

"Lietuvos aide" redakcija dienraštyje paskelbė pramanų, melų paneigimus ir E.Simanaičio atsiprašė, nepaaiškindama šios provokacijos atsiradimo priežasčių. Už šmeižtus J.Užurka buvo nuteistas laisvės atėmimo dvejiems metams bausme. Atsargos karininkai pašalino J.Užurką iš LAKS pirmininko posto. Sovietų papulkininkis nenurimo - kreipėsi į Apeliacinį teismą, kuris jo skundą atmetė kaip visiškai nepagrįstą. To nepakako. Nuteistasis, nepaisydamas

teismo nustatytų faktų ir neturėdamas jokių argumentų savo kaltinimams paremti, pateikė Lietuvos Aukščiausiam Teismui (LAT) kasacinį skundą, reikalaujamas jį išteisinti. Kasatoriaus teigimu, kiekvienas čekistų suimtas, paminėjęs bent vieną kito rezistencijos dalyvio pavardę, yra išdavikas, kuris už tai baustinas mirtimi. 2001 m. lapkričio 27 d. LAT kolegija, ištyrusi visas aplinkybes, skundą atmetė. Nutartyje konstatuojama, kad nuteistasis "neatsisako nuostatos, kad <...> E.Simanaitis buvo įvardytas išdaviku pagrįstai. Tuo tarpu teismo nuosprendžiu nustatyta, kad tai tikrai melagingos žinios, kurias J.Užurka paskleidė spaudoje savo iniciatyva."

E.Simanaitis išsiuntinėjo su lydraščiu LAT kolegijos nutartį krašto apsaugos ministrui L.Linkevičiui, kariuomenės vadui gen. mjr. J.Kronkaičiui, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininkui dim. kpt. J.Čeponiui ir LAKS pirmininkui ats. plk. S.Kneziui. Lydraštyje rašoma: "Atkreipiu Jūsų dėmesį į tai, kad nuteistojo J.Užurkos veika primena okupacinės sovietų armijos užkietėjusio politruko elgesį, kai "klasių kovos" pagrindu kurstoma neapykanta Lietuvos laisvės kovotojams buvo kompartijos ideologinio darbo privaloma sudėtinė dalis. Tačiau tokia veika niekaip nesuderinama nei su Lietuvos kariuomenės karininko etika, nei su priesaika Lietuvos Respublikai. Ji daro gėdą ne tik asmeniui, dėviničiam Lietuvos kariuomenės

karininko uniformą, bet ir visai Lietuvos karininkijai, toleruojančiai tokį negatyvų reiškinį." E.Simanaitis prašė atsižvelgti į LAT kolegijos nutartį ir imtis priemonių, "kurios visiems laikams užkirstų kelią panašių provokacijų pasikartojimui."

Ši provokacijos užsakovams ir vykdytojams garbės nedaranti istorija tikriausiai jau pasibaigė. Iš jos galima padaryti keletą išvadų. Pirmiausia, visuomenei, o ypač politiniams kaliniams, tremtiniams, laisvės kovotojams, rezistentams, kelia didelį nerimą tas faktas, kad tokių provokacijų būna Lietuvos kariuomenėje. Tai kelia pagrįstų abejonių karininkijos, kuri yra svarbiausia krašto apsaugos sistemos dalis, lojalumu Lietuvos valstybei. Didelis visuomenės pasitikėjimas Lietuvos kariuomene, kaip ir Bažnyčia, jokiū būdu neturėtų būti griaujamas.

Dvejus metus trukę teismo procesai parodė, kad egzistuoja reali vidaus grėsmė - visuomenės kiršinimas, panaudojant lengvai prieinamą provokatoriams Lietuvos ypatingojo archyvo medžiagą - čekistų sufabrikuotas bylas. Tai panašu į mėginimus suniekinti ne tik partizanų ir kitus rezistentus, bet ir griauti pasitikėjimą nepriklausomos Lietuvos valstybe. Sunku įsivaizduoti pasekmes, jei genocido akcijose dalyvavusieji asmenys savo iniciatyva ir remdamiesi okupanto represinių struktūrų ir teismų sufabrikuotomis bylomis ir toliau imtų demagogiškai kaltinanti laisvės kovotojus ir rezistentus. Taip

būtų mėginama ištrinti ribą tarp čekistų, stribų ir partizanų - karių savanorių, Lietuvos kariuomenės veteranų. O tai reiktų vertinti kaip labai sunkų nusikaltimą teisingumui ir žmoniškumui.

Nuteistasis sistemingai daugelį kartų platino dezinformaciją ir šmeižtus, minėdamas pavardes bemaž trisdešimties asmenų, žuvusių kautynėse, nukankintų lageriuose, mirusių ir dar gyvų karių savanorių bei politinių kalinių vardus. Tokiais teismo procese nustatytais veiksmais jis skaudžiai žeidė pasipriešinimo sovietų okupacijai dalyvių jausmus. Maža to, sukėlė sunkių išgyvenimų ir jų šeimų nariams bei artimiesiems. Labai gaila, kad teismas šio visuomenę kiršinančio poveikio neįvertino.

Teisingumo institucijos nustatė tiesą. Liko neįvardyti provokacijos užsakovai, nors numatyti, kokios jėgos suinteresuotos tokiomis provokacijomis ir ko tuo siekiama, nesunku. Tačiau šitai turėtų daryti valstybės saugumas, o teismas - įvertinti kaltininkų daromą žalą.

Lietuvos partizanai - "Vyčio Kryžiaus" ordino kavalieriai savo laiske prezidentui Valdui Adamkui rašė: "Dvejus metus vieną mūsų, politinę kalinę Mariją Kinertaitę - Laugalienę, visą savo jaunystę paaukojusią kovai už Lietuvos laisvę <...>, persekioja sovietinis poetas Vacys Reimeris<...>. Negalime nusilenkti tiems, kurie prieš 50 metų stovėjo okupantų pusėje, jiems tarnavo kaip V.Reimeris.<...> Šis atvejis neatsitiktinis. Teismo sprendimai

remiasi okupacinės čekistinės veiklos teisėtumo ir teisingumo pagrindais. Tai jau tapo mūsų kovų istorijos, visos garbės ir orumo byla. Mes niekada nesutiksime paneigti to, kas buvo. Kolaborantas Lietuvos laisvės kovoje negali būti teisingas."

Apmaudu, kad provokacija politinės kalinės M.Laugalienės atžvilgiu nebuvo įvertinta teisingai. Nėra jokio principinio skirtumo - poetas, politrukas ar rajkomo sekretorius kolaboravo su okupacine valdžia. Ne jiems spręsti partizanų ir politinių kalinių likimus prisidengiant tariamu tiesos ieškojimu. Tačiau labai svarbu tai, kad provokatoriai visada, o nepriklausomos Lietuvos teismai kai kada remiasi tik čekistų parengta "kaltinamąja medžiaga." Štai kur slypi vienas iš didžiausių pavojų, kai teisėsaugos sprendimais galima suniekinti pačią nepriklausomybės idėją ir jos gynėjus paversti dar kartą nusikaltėliais. LAKS vardu surengtos provokacijos sužlugdymas ir pelnytas vieno iš kaltininkų nubaudimas yra bendras partizanų, politinių kalinių ir tremtinių laimėjimas. Be jų susitelkimo ir aktyvaus palaikymo to nebūtų pasiekta. Šis atvejis yra pirmasis atsikūrusios Lietuvos istorijoje, kai buvęs okupacinės sovietų kariuomenės karininkas užpuola buvusį Tauro apygardos laisvės kovotoją ir demaskuojamas kaip provokatorius - šmeižikas. Tai visų pasipriešinimo okupantui dalyvių garbės ir orumo prieš niekšybę pergalė.

Teodoras ČIAPAS

Praeities aidai

Sausio 15 d. vakarą žiūrėjau TV laidą, kurioje buvo rodoma, kaip iš įkalinimo vietos išėjo buvęs komunistų partijos lyderis, 1991 m. sausio 13-osios naktį tapęs Lietuvos žudiku J.Jermalavičius. Mane nustebino neleistinas, atvirai priešiškas Lietuvai Rusijos ambasados Vilniuje antrojo sekretoriaus A.Južanino elgesys. Jis su gėlėmis ir šampanu pasitiko Lietuvos nusikaltėlių, pritardamas pastarojo tolimesnei kovai už savo idėją. Pažadėjo prireikus ir materialiai jį paremti.

Jei Lietuvos Vyriausybė jaustų savo šaliai nors truputį pagarbos, ji pareikalautų Maskvos nedelsiant šį darbuotoją iš ambasados atšaukti. Bet iš dabartinės Vyriausybės maža tikimybė to sulaukti, nes ji pati su dides-

ne meile žiūri į rytus nei į vakarus. Keistas ir kalėjimo administracijos elgesys - buvo leista visiems sausio 13-osios nusikaltėliams - J.Burokevičiui ir kitiems - savo bendrą iškilmingai palydėti į laisvę. Nuo Vyriausybės veiksmų neatsilieka ir Seimas, vadovaujamas A.Paulausko. Juk jis ryžosi priimti du Lietuvą kompromituojančius įstatymus. Pirmasis - atimti iš savininkų namus, kuriuose gyvena nuomininkai, net leisti pastariesiems juos išsipirkti. Savininkams už tuos namus žada išmokėti kompensaciją. Tačiau įstatyme nenumatyta, kada ir kokiomis sąlygomis ta kompensacija bus išmokama. Jei ruošiamasi išmokėti nedelsiant ir realiomis kainomis, tai kodėl už sumą, numatytą sumokėti už namą, nenu-

pirkus gyventojams butų ir neiškeldinus jų? Atgavę nuosavybę būtų patenkinti namų savininkai, taip pat ir tuose namuose gyvenantys žmonės turėtų išeiti. Bet, deja. Namus nusavins, juose gyvenantys žmonės butus išsipirks. O kada ir kiek už juos išmokės savininkams - apie tai įstatyme nieko nesakoma.

Kitas Seimo priimtas įstatymas, šokiruojantis visą tautą - tai valstybinių pensijų mokėjimas buvusiems strībams ir KGB darbuotojams. Lietuvos gyventojų mokesčių pinigais Seimas tuo įstatymu sulygina kankinius su kankintojais. Tokio įstatymo dar nebuvo ir nėra nė vienoje pokomunistinėje valstybėje. Tik Lietuva, išsirinkusi vakarykščio mąstymo Seimą ir Vyriausybę, galėjo to sulaukti.

Aleksandras JUŠKA
Druskininkai

Ką pasėjome, tą ir pjausime

Poetas Sigita Geda okupacijos metus palygino su miško kirtimu: geriausi medžiai buvo iškirsti ir išvežti į Rytus ir Vakarus arba sudeginti vietoje. Liko tik menkaverčiai krūmokšniai. Poeto nuomone, posovietinė Lietuva negali ūmai suvežti.

Dabar pjauname vešlų tų krūmokšnių derlių. Labiausiai iškeruojamas smurtas tarp paauglių. Jų žiaurumas prilygsta suaugusiųjų nusikaltimams. Vaidotas Žukas vienoje LTR laidoje į klausimą, kokį poveikį smurtas daro vaikams, atsakė: "Vaikai nekritiški, jie imlūs ir geram, ir blogam pavyzdžiui, todėl matomas ar skaitomas smurtas negali jų veikti pozityviai..."

Prieš trejus metus Seimo

pirmininkas V.Landsbergis pateikė svarstyti įstatymo projektą, kurio pagrindu turėjo būti sudaryta ekspertų komisija, pasirengusi užkirsti kelią plintančiai smurto ir erotikos bangai. Šią komisiją sudarytų teisininkai, pedagogai, menininkai, psichologai. Opozicija ir žiniasklaida tada sukėlė didelį triukšmą, - esą šiuo keliu einant atsirastų cenzūra, o tai ne kas kita kaip grėsmė demokratijai. "Lietuvos ryto" politikos apžvalgininkas R.Valatka šios iniciatyvos rėmėjus pavadino totalitarinio režimo organizatoriais bei žiniasklaidos slopintojais.

Žiniasklaida pati "padarė meškos" paslaugą.

(keliamoji 7 psl.)

Mes, Laisvės kovų dalyviai, kariai savanoriai, politiniai kaliniai, tremtiniai, šauliai, esame pasipiktinę Jūsų nepagarba ir pasityčiojimu iš mūsų, savo jaunystę, sveikatą, turtą paaukojusiu už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę.

Tūkstančiai jaunų vyrų ir moterų žuvo nuo kolaborantų ir okupantų rankos. Tūkstančiai suluošintų per tardymus, šimtai tūkstančių ištremtų, iš kurių daugelis atgulė Sibiro platybėse. Sugrįžusieji gyvi į Lietuvą ilgą laiką buvo ujami ir žeminami, jiems nebuvo leista prisiregistruoti, jų turtas nebuvo grąžinamas.

Iškovojus Nepriklausomybę ta neapykanta išliko, jos iki šiol nevengia demonstruoti buvę komunistai ir kolaborantai. Mūsų manymu, tokie ypač galvas pakėlė, kai Biržų rajonui pradėjote vadovauti Jūs.

Jūs, kaip rajono vadovas, neatsižvelgėte į politinių kalinių ir tremtinių, šaulių organizacijų reikalavimus, kad Antrojo pasaulinio karo metu žuvusiųjų Sovietų sąjungos karių ketveriose kapinė-

Atviras laiškas Biržų rajono merui p. Vytautui Zurbai

se, esančiose Biržų rajone, būtų pakeistas užrašas. Kad vietoj "Amžina šlovė žuvusiems už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę" būtų įrašas, atitinkantis tikrovę – "Čia ilsisi Sovietų sąjungos kariai, žuvę Antrajame pasauliniame kare".

Minint 1941 m. birželio 14 d. tremties šešiasdešimtmetį Biržuose, Jūs nesuradote tiek kėdžių, kad būtų užtekę keiliolikai likusių gyvų tremtinių. Sulaukę garbaus amžiaus žmonės turėjo stovėti kaitinant birželio saulei.

2001 m. Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną pamiršote, kad LR prezidento dekretu Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliai buvo teikiami didelei grupei Biržų karių savanorių. Rajono laikraštyje teisinotės, kad į renginį Jūsų niekas nepakvietė. Įdomu, kas turėtų tokius renginius organizuoti

– ar ne Jums pavaldžios įstaigos ir valdininkai? Kas ką turėtų kvieisti?

2002 m. Sausio 13-osios išvakarėse Biržų kultūros namuose Jūs dalyvavote puotoje, kurią organizavo Jūsų kolegos. Iš sostinės pasikvietę K.Prunskienę-Šatriją, čia gėrėte ir šokote, kai tuo metu kituose Lietuvos miestuose ir miesteliuose ant žuvusiųjų kapų degė žvakutės, bažnyčiose meldėsi žmonės.

Nesiteikęs dalyvauti šiai datai aukojamose šv. Mišiose, Sausio 13-ąją padėjus gėlių prie Laisvės paminklo, Jūs pakvietėte į Biržų pilyje suorganizuotą minėjimą, kur turėjo būti apdovanojami biržiečiai Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliais. Mus, atėjusius į pilį, sutalpinote nedidelėje salėje, kur nebuvo net kėdės ar suolo. Aštuoniasdešimtmečiai ir dar vyresni seneliai kantriai sto-

vėjo sausakimšoje patalpoje. Atvykusieji apdovanojimui, seni ir ligoti, jie buvo vedami slidžiu keliuku į pilį už parankių lydėjusių artimųjų. O dvidešimt penkeriems metams nuteistą, lageriuose iškankintą savanorę Oną Rauduvienę atlydėjo medicinos sesuo. Žeminiais drabužiais vilkėję žmonės alpo ankštoje patalpoje. Negana to – medaliai buvo kabinami nenusivilkus striukių, paltų. Tokia nepagarba žmonėms, istorinių mūsų valstybės kūrimo ir gynimo įvykių dalyviams, Biržų rajone – jau nebe atsitiktinumas.

Jūs vadovaujate rajonui jau antrąją kadenciją. Per tuos metus rajone išaugo bedarbystė, klesti girtuoklystė ir narkomanija, didžiulis nusikalstamumas. Nesirūpinate užsienio investicijomis, daug įmonių bankrutavo arba atsidūrė ant bankroto ribos. Jaunimas bėga į užsienį, merdi

žemės ūkis – tūkstančiai hektarų dirvonuoja. Jūsų vadovavimo metu iškelta baudžiamoji byla savivaldybės darbuotojams už piktnaudžiavimą ir klastojimą. Jūs nesiėmėte jokių veiksmų dėl susikompromitavusių valdininkų – savo pavaldinių. Atrodo, jog Jums labiausiai rūpi rajone organizuojamos alaus šventės ir puotos.

Minėto Sausio 13-osios minėjimo metu Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkui Povilui Stakioniui išreiškus nuomonę apie nepagarbą renginio dalyviams, rajono laikraštis "Biržiečių žodis" ją drįso pavadinti šaukštu deguto medaus statinėje. Ar vadovo nepagarbi laikysena mūsų, rajono gyventojų, atžvilgiu yra ta vadinamoji medaus statinė?

Mes, Biržų rajono kariai savanoriai, kovų dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai, šauliai, reikalaujame Jūsų, Biržų rajone mere, viešai atsiprašyti per spaudą. Ir jei dar liko bent kiek sąžinės – atsi-
statydinti.

11 parašų

Kai aš mažas buvau...

Kai aš mažas buvau, ožių neganiau, tačiau ganiau ką kita. Ganiau tėvų karvių ir avių bandą, o kartais sutikdavau partizanus. Jų paprašytas, stebėdavau apylinkę ir ką įtarti-
na pamatęs pranešdavau.

Kai aš mažas buvau, televizijos laidos "Kai aš mažas buvau" nebuvo, nes dar nebuvo televizijos. Justas Paleckis tada dar buvo palyginti jaunas, jo sūnus Justas Vincas – dar visai mažas, vaikaičių nebuvo, todėl televizijoje jų prisiminimai apie anuos laikus kelia abejonių. Ankstyvąjį pokarį nebuvo dar ir Viktoro Gerulaičio, tačiau anuos laikus jis "prisimena"! Prisiminimus atgaivinti padeda Justo Paleckio bendraminčiai, kinas. Istorijos šiukšlyne išlikę, surasti ir V.Gerulaičio bei Lietuvos nacionalinės televizijos darbuotojų viešinami sovietinių kino kronikų kadrai įspūdingais vaizdais prisiminimams teikia autentiškumo. Dokumentika, faktai, įspūdingi vaizdai – štai kur kino galybė!

Kai aš mažas buvau, kiną – judančius paveikslus ant baltos marškos – pamačiau iškart frontui pasitraukus į vakarus. "Jaunoji gvardija", "Žvalgo žygis", "Kaip grūdinosi plienas", kino žurnalai su raudonosiomis gurgulėmis tarsi pirštu rodė, kokie esame maži ir kokie turime išaugti.

Kai aš mažas buvau, mačiau minėtuosius filmus. Tačiau išgyvenau ne tai, kas dėjosi ant marškos, o tai, kas vyko mano tėviškėje, Kupiškio rajone:

- mačiau, kaip gimtojoje sodyboje stribai, miklindami akį, šaudė į

mano sukaltus inkilus su jau išsiritusiais varnėnais;

- būdamas penktoje klasėje mačiau virš lentos pakabintame plakate Juliaus Janonio žodžius: "Gamta juk gėrybių pabėrė, visiems ji vienodai jas teikia, žmogus nelygumą sutvėrė, tad žmogų ir kaltinti reikia", tačiau mačiau ir girdėjau kitokias eiles deklamuojančią partizanę poetę Dianą Glemžaitę;

- mačiau Kupiškio rajono komjau-
nimo sekretoriaus Valerijono Baltrūno (jo nuotrauką radau I.Starkausko knygoje "Stribai") į mokyklą atsiųstą lietuviškai nemokantį "politruką", kuris išreikalavo per auklėtoją, kad penktokai parašytų prašymus priimti į pionierius, atsisakius – nurodytų priežastį (iš dvidešimt penkių mokinių – nė vieno prašymo);

- mačiau, kaip gimtajame Laukminiškių kaime liepsnojo Jono Rasiulio ir jo kaimynų Albino Kaluinio ir Albino Indrelės sodybos, nes Rasiulio sūnūs buvo partizanai;

- mačiau, kaip tarp Rasiulių gryčios pelenų ir nuodėgulių kaimynai ieškojo sudegintų Rasiulienės ir jos motinos Kalkienės palaikų;

- mačiau, kaip lauke laidojo kaimyną partizaną Kazimierą Rasiulį – jis, nenorėdamas pasiduoti, susisprogdino;

- mačiau, kaip liepsnojo gretimo Suvaidiškių kaimo Liongino Gintauto sodyba, nes jo sūnus slapstėsi nuo mobilizavimo į sovietinę kariuomenę;

- mačiau pas mus dėl sribų kaninimų iš savo namų pasitraukusią ir

naktimis prie lango klūpančią partizano motiną, laukiančią, ar nepasirodys jos sūnus, o jis, P.Jokubkos išduotas ir nužudytas, jau buvo įmestas į apleistą Pandėlio šulinį (vėliau motina išprotėjo);

- mačiau pro kaimo kalvio gryčiutės, kurioje nuo tremties buvau pasislėpęs, durų plyšį, kaip stribai vežė mano tėvus ir seserį pagal J.Paleckio ir A.Sniečkaus "komandiruotę" į Sibirą;

- mačiau ir gurguolę, kai suvaryti kaimynai iš gimtųjų namų į Kupiškį vežė javus ir kitokią turtą, kaip išvarė gyvulius, palikę tik šunelį Margį, kuris iš sodybos nesitraukė (girdėdavau jo staugimą), kol vilkai jį sudraskė;

- mačiau tarp partizanų rokiškėną Povilą Jokubką, kuris infiltruotas į partizanų būrį juos išdavė, o pats, pasitraukęs į Šilutę, tapo gaisrinės viršininku;

- mačiau enkavedistus, su vilkšuniais "šukuojančius" kaimus ir miškus ir žudančius beginklius vyrus (tarp jų – mano krikšto tėvą Petrą Žiaugrą).

Kai mažas buvau, dar daug ką mačiau ir dar daugiau girdėjau, ypač – blogų naujienų. Pamatau, išgirstu ir dabar per radiją, televiziją, iš tribūnų: į "niekur" žiūrinčios ledinės akys, sovietinis standartinis kalbos stilius, blogai užmaskuotas melas.

Dėl to, ką mačiau mažas būdamas, ir dešimtmečiams praėjus slogūs prisiminimai užgula. O per nacionalinę televiziją rodoma nostalgija praeičiai daugelį papiktina. Muzikologas, gerų radijo laidų autorius gal dėl to, kad nematė ankstyvojo pokario, "prisimena" tai, ko pats nematė.

Algimantas ZOLUBAS

Vilnius

Antanas ŠIMĖNAS

Ar dar yra trokštančiųjų "rojaus"?

Tie, kam vis dar atrodo, jog sovietiniais laikais buvo tikras rojus, siūlau atidžiai perskaityti šias mintis, perspausdintas iš laikraščio "Argumenty i fakty" (1988 m. Nr. 32).

1933 metų žiema Ukrainoje buvo labai sunki. Straipsnio autorė - M. Višnevskaja rašo: "Vaizdas, kurį pamačiau 1933 metų balandžio rytą, mane, dvidešimtmetę studentę, sukrėtė visam gyvenimui. Ukrainoje buvo badmetis. Užėjau į vieną Jefremovkos gyvenvietės sodybą (Charkovo sr.) ir suakmenėjau. Prie sienos mediniame lopšyje gulėjo gal šešerių metų išdžiūvęs vaikelis. Ties juo palinkusi moteris (motina) laikydama rankoje peilį bandė nupjauti jam galvą. Peilis buvo kruvinas, vaiko kojelės tapėsi nuo konvulsijų. Moteris manęs nematė, bet pajuto įbestą žvilgsnį. Pamažu atsisuko į mane ir puolė su peiliu rankose. Jos žvilgsnis susidūrė su manuoju, tik vargu ar ji mane matė - akys buvo sausos, netekusios blizgesio. Jos priminė mirusiojo akis. Žengusi kelis žingsnius link manęs, moteris pargriuvo.

Vietos apylinkės pirmininkas sakė, jog pasitaiko, kai išsekę, išbadę tėvai suvalgo savo vaikus. Tą pavasarį nebuvo nė vienos šeimos, kurios nebuvo palietusi bado šmėkla. Mirė šeimos, nebuvo kam iškasti duobių, la-
vonai savaitėmis gulėdavo trobose.

(keliamo į 7 psl.)

Iš širdies į širdį

(atkelta iš 1 psl.)

Karalių šeima gyveno Tauragėje. Tėvelis buvo diplomuotas geležinkelio inžinierius, mama augino tris dukteris ir sūnų. Algirda - iš dvynių seserų. Prisimena, buvo jauna gimnazistė, kai grįždama iš mokyklos matė miestelio turgaus aikštėje kryžiumi sumestus išniekintus partizanų kūnus. Mergina pažinojo juos. Tai buvo patys šauniausi ir geriausi Tauragės ir šio miestelio apylinkių jaunuoliai. Su jais bendravo ir jos brolis. Tie vaikinai ėjo į miškus, kad apgintų Lietuvos laisvę. Šie vaizdai niekada neišdils iš Algirdos atminties. Po daugelio metų dailininkė juos perkėlė į drobę "Turgaus grindinio kalba".

Dailininkės paveiksai tokie iškalbingi, kviečiantys mąstyti, kurti. Poetė Giedrė Miliukaitė pagal jos paveikslus sukūrė 92 eilėraščius. Jie kartu su paveikslų iliustracijomis išspausdinti knygoje "Pilnaties godos".

Dar būdama gimnazistė Algirda ir pati rašė eiles, už kurias ją daužė Tauragės saugume. Keturiolikos metų Algirda sunkiai susirgo, - kojų paralyžius. Tik didelių pastangų ir valios dėka pasveiko.

Baigusi Vilniaus dailės institutą, mokytojavo Kaune - J.Naujaliao meno mokykloje ir kitose. Intensyviai kūrybai Algirda jau atidavė 25 metus. Tapo pasteile. Sukūrė per du tūkstančius paveikslų. Jos kūrinių rasime Amerikos, Kanados, Vokietijos, Izraelio meno gerbėjų privačiose kolekcijose. Tematika labai įvairi: nuo filosofinės alegorinės kompozicijos

iki portreto bei senųjų civilizacijų interpretacijų. Naujausi dailininkės darbai - apie senovės baltų kilmę.

- Sovietiniais metais nepriklausiau Dailininkų sąjungai, nes meno žinovus gąsdino alegorinė mano paveikslų kalba, - sako dailininkė A.Karaliūtė. Lietuvai tapus nepriklausomai ji nutapė didžiausią ir reikšmingiausią ciklą "Mūsų Lietuva". Susidomėjimą sukėlė dailininkės sukurtas 50 paveikslų ciklas "Planetos žmonių portretai". A.Karaliūtė nutapė Jėzaus Kristaus, Budos, Einšteino, Herodoto bei kitų žymiausių planetos žmonių portretus. Tarp jų yra ir trijų lietuvių portretai: M.K.Čiurlionio, Vydūno, M.Gimbultienės. Ji mielai iliustruoja knygas. Bet kokią valandą - sunkią ar lengvą - Algirda turi į ką atsiremti. Jos vyras Bronius Jauniškis - rašytojas, labai kūrybingas ir linksmas žmogus. O kai dvi kūrybingos asmenybės kartu, laikas būna daug prasmingesnis.

Kai LPKTS salėje buvo eksponuojami A.Karaliūtės paveiksai tremties tema, prie vieno sustojo, vėliau atsiklaupė moteris ir ilgai nuo jo nesitraukė. Jos veidu riedėjo ašaros. Paveiksle buvo pavaizduotas vagonas, pilnas moterų su kūdikiais, senelių, važiuojantis žmonių kūnais nuklotu geležinkeliu. Tai buvo viešnia iš Kanados.

Dailininkė kupina energijos, kūrybinių sumanymų. Duok, Dieve, jai sveikatos. Jos paveiksai jaudinantys ir reikalingi, nes menininkė jais prabyla iš širdies į širdį.

Biblioteka yra tavo

Pirmoji Kauno miesto savivaldybės įkurta biblioteka (1923 m.), dabar Kauno miesto savivaldybės V.Kudirkos viešosios bibliotekos Šančių filialas, yra pirmoji viešoji biblioteka, atvėrusi mūsų mieste duris tai visuomenės daliai, kuri be pašalinių pagalbos ne visada gali pasirūpinti savimi. Atviros Lietuvos fon-

la dažnai suburia prie apvalaus stalo knygos mylėtojus.

Sausio 24 dieną į muzikos ir poezijos popietę "Sausio vakarą tamsų..." skaitytojus bei bibliotekininkus pakvietė patys neįgalieji. Lietuvos neįgaliųjų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkė poetė Jolanta Metlovaite-Beresnevičienė kartu su muzike Jū-

do inicijuotas bei paremtas projektas "Fizinės negalios žmonės - aktyvūs informacijos visuomenės piliečiai" bibliotekoje subūrė daug miesto organizacijų, neįgaliųjų žmonių organizacijų, aktyvių visuomenės piliečių bei bibliotekos skaitytojų.

Rėmėjų (Atviros Lietuvos fondas, Kauno miesto savivaldybė, Karališkasis Nyderlandų fondas, AB "Karigė", Savanorių centras, asociacija "LitNet") dėka bibliotekoje veikia interneto salė, bibliotekos prieigos bei interjeras pritaikytas neįgaliesiems skaitytojams, o erdvi skaityk-

rate Dalydieniene ir jos vadovaujama Kauno NJU centro dainuojamosios poezijos grupė padovanojo puikų vakarą. Žvakių šviesoje skambėjo smuikas, liejosi eilės, skambėjo dainos. Vakarą svečiais buvo ir neseniai Šančiuose įsikūrusio Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos "Viltis" Kauno padalinio globotiniai. Šiam vakarui jie specialiai surengė keramikos darbų parodėlę (vad. dail. Daina Vanagaitė-Belžakienė). Bibliotekininkė **Sabina DŪDIENĖ** Z.ŠIAUČIULIO nuotr. *fragmentas iš muzikos ir poezijos popietės*

LGGRRT centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistento vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Emilija Bikulčienė-Trebaitė (po mirties), rėmėja, Pasvalio apskr. Krinčino valsč. Sirbikės būrys 1948-1949 m.

Petras Bikulčius (po mirties), partizanas, Pasvalio apskr. Krinčino valsč. Sirbikės būrys 1948-1949 m.

Silvestras Bučinskas (po mirties), rėmėjas, Tauragės apskr. Žygaičių valsč. 1944-1947 m.

Juozas Budginas (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. Kaltinėnų valsč. 1944-1946 m.

Juozas Bukšnaitis, karys, Kauno apskr. Seredžiaus valsč. Vietinė rinktinė 310 batalionas 3 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Ona Bulanova-Milinauskaitė, ryšininkė, Alytaus apskr. ir valsč. Dainavos apyg. Dzūkų rinkt. Sauliaus būrys 1948-1953 m.

Jonas Burauskas (po mirties), ryšininkas, Vilkaviškio apskr. Alvito valsč. 1945-1949 m.

Juozas Burneika, ryšininkas, Alytaus

apskr. ir valsč. Dainavos apyg. Nėdingės būrys 1945-1949 m.

Anelė Česnyienė-Salatkaitė, pogr. spaudos leidėja, Vilkaviškis 1967-1973 m.

Vincas Česnutis (po mirties), sukilimo dalyvis, Mažeikių apskr. Akmenės valsč. 1941 06 22-28

Juozas Dailidaitis (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. Gaurės valsč. Eimučio būrys 1945-1948 m.

Juozas Daubaras, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 301 batalionas 1 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Antanas Daugėla, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 4 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Juozas Dobilas, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 4 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Birutė Dominauskienė-Petrevičiūtė, ryšininkė, Šiaulių apskr. Pakruojo valsč. Prisikėlimo apyg. Audros būrys 1945-1949 m.

Janina Dzidolikienė-Smailytė, ryšininkė, Marijampolės apskr. Veiverių

valsč. 1945-1951 m.

Juozas Eidukevičius (po mirties), rėmėjas, Marijampolės apskr. ir valsč. 1944-1945 m.

Petras Gaidelionis (po mirties), partizanas, Biržų apskr. Krinčino valsč. 1944-1945 m.

Juozapas Gedgaudas (po mirties), karys, Šiaulių apskr. Šiaulėnų valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Kazys Girinskas (po mirties), pogr. organ. narys, Raseinių apskr. Betygalos valsč. LLA narys 1944-1945 m.

Bronė Gražienė-Maciulevičiūtė, ryšininkė, Švenčionių apskr. Vytauto apyg. 1948-1949 m.

Leonora Grigaliūnienė-Švenčionytė, ryšininkė, Trakų apskr. Žaslių valsč. Didžiosios Kovos apyg. Bijūno būrys 1945-1947 m.

Ona Gvazdaitienė-Jotautaitė, ryšininkė, Prienų apskr. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1946-1952 m.

Albinas Janušaitis, karys, Marijam-

polė, Vietinė rinktinė 321 batalionas 3 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Juozas Jasulaitis, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 321 batalionas 1 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Jonas Jodkevičius (po mirties), partizanas, Joniškio apskr. ir valsč. Žvelgaičio būrys 1944-1946 m.

Jurgis Jurevičius (po mirties), partizanas, Panevėžio apskr. Troškūnų valsč. 1946 01 - 1946 11

Povilas Jurkus, ryšininkas, Telšių apskr. Rietavo valsč. Gečo būrys 1947-1951 m.

Pranciškus Kairys (po mirties), ryšininkas, Panevėžio apskr. Rozalimo valsč. 1944-1945 m.

Stanislava Karlienė-Gudonytė, rėmėja, Ukmergės apskr. Želvos valsč. 1945-1947 m.

(B. d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: *LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-22)31 41 57.*

Ar dar yra trokštančiųjų "rojaus"?

(atkelta iš 5 psl.)

Neliko naminių gyvulių, nesimatė kai muose nei kačių, nei šunų. Žmonės, gindami nuo bado, virė odinius batus, pjuvenas ar šiaudus, o nutirpus sniegui valgė žolę, gaudė graužikus...

Kodėl Ukrainoje, kuri išaugindavo gausų derlių, įvyko tokia tragedija?

Kolektyvizacija šioje šalyje turėjo būti baigta 1931-1932 metais. Valdžia labai uoliai vykdė šią politiką. Net varguomenė, nepanorėjusi stoti į kolūkius, buvo vadinama buožių rėmėja ir grasinama būsianti ištremta. Kolektyvizacija Ukrainoje buvo baigta prieš laiką, todėl pasekmės buvo labai liūdnos.

Aš, buvęs politinis kalinys, parinkau šį senokai išspausdintą straipsnį ir siūlau perskaityti jį tiems, kurie gal net nežino, kaip buvo kuriamas komunizmas ir socializmo "rojus".

Ką pasėjome, tą ir pjausime

(atkelta iš 4 psl.)

Ar ne bulvarinis laikraštपालािक "Dvidešimt kapeikų" davė "peno" paaugliams ir tešlagalviams? Bažnyčia, kai kurie visuomenės nariai tokiai spaudai priešinosi, tačiau - veltui. Tad dabar turime tai, ką turime...

Sveiku protu nesuvokiama, kaip galėjo ketvirtokas taip žiauriai pasielgti su pirmos klasės mergaite: išrengti, palikti ant ežero - tegu šala... Komercinės televizijos kanalai kas vakarą (ir dienos metu) rodo smurto, iškreipto sekso, nusikaltėlių pasaulio gyvenimo vaizdelius, kuriuos žiūri kas netingi.

Ką dar galime padaryti?

Valstybė turėtų priimti įstatymą, kas padėtų pasirūpinti paauglių užimtumu, ypač vasaros metu. Kai kas yra daroma. Gerų rezultatų duotų įsteigtos poilsio stovyklas, ypač sportinio ar karinio pobūdžio, jaunimo, skautų organizacijos. Ne mažiau svarbus faktorius - santykiai tarp tėvų ir jų atsakomybė auklėjant savo atžalas. Ar daug šiandien Lietuvoje visuomeninių organizacijų, kurios gilintųsi ir analizuotų jaunimo auklėjimo problemas?

Alfonsas AUGULIS

Panevėžys

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Stanislovas Garšva 1907-2002

Gimė Raseinių apskr., Girkalnio valsč., Paneštvio k. Už partizaninę veiklą 1945 m. areštuotas, išvežtas į Vorkutą, ten 1946 m. nuteistas 10 m. laigerio ir 5 m. tremties. Liko žmona ir vienerių metų sūnus. 1958 m. grįžo į savo gimtąjį kaimą, dirbo kolūkyje.

Nuo Atgimimo LPKTS narys.

Palaidotas Jurbarko kapinėse.

Reiškiame užuojautą šeimai ir artimiesiems.

LPKTS Jurbarko skyrius

Elena Kumpikevičiūtė-Cibarauskienė 1903-2002

E. Kumpikevičiūtė gimė Kražių miestelyje. Šeimoje augo 4 vaikai. 1929 m. Elena ištekėjo už tarnautojo A. Cibarausko, kilusio iš Jurbarko. Apšigyveno Trakų apskr., Onuškyje. 1941 m. birželio 14 d. abu su vaikais ištremti. Tėvą, politinį kalinį, atskyrė nuo šeimos ir išvežė į Archangelsko sričių. Elena su sūnumi Eugenijumi ir dukra Ingrida atsidūrė Altajaus kr., Chabarų raj., Martovkos tarybiniame ūkyje.

Į Lietuvą grįžo 1957 m. Gyveno Kaune, nuo

1962 m. - Jonavoje.

Palaidota Kėdainių raj., Pernaravos gyv. kapinėse.

LPKTS Jonavos skyrius

Liucija Valaitytė-Vygantienė 1936-2001

Gimė Plungės raj., Plateliuose, ūkininkų šeimoje. 1949 m. su tėvais, broliu ir seserimi ištremta į Krasnojarsko kr., Irbeiskij raj., Ust-Jarue gyv. Į Lietuvą grįžo 1956 m., apšigyveno Palangoje. Iki pensijos dirbo buhalterė.

Tėbūna Jai lengva pajūrio žemelė.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Palangos skyrius

Ona Merkevičienė 1905-2002

Gimė Vilkaviškio apskr., Žaliosios valsč. 1948 05 22 su šeima buvo ištremta į Krasnojarsko kr., Jeniseisko raj., Moklakovo gyv. Grįžo 1957 m. Gyveno Kazlų Rūdos valsč., Krūvelių kaime.

Nuo 1991 m. LPKT sąjungos narė.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą ir artimuosius.

LPKTS Kazlų Rūdos skyrius

Bronius Pinkevičius 1915-2001

Gimė Karaliūnų k., Žeimių valsč. (dabar Jonavos raj.). Nuo 1936 m. tarnavo Lietuvos priešlėktuvinės apsaugos kariuomenėje. 1945 m. įstojo į Pelėdos partizanų būrį. 1947 m. išduotas ir nuteistas. Kalėjo Norilsko lageriuose, vėliau ten pat tremtis. Į Lietuvą grįžo 1964 m., gyveno nelegaliai.

Broniui Pinkevičiui suteiktas kario savanorio statusas.

Amžinojo poilsio atgulė Žeimių miestelio kapinėse.

Nuoširdžiai užuojautą artimiesiems reiškia

LPKTS Jonavos skyrius

LPKTS Šiaulių sk. narių dėmesiui!

Šiaulių skyrius, norėdamas žinoti tikslus duomenis apie narius, prašo nuolat pranešti į skyrių (tel. (8-21) 523904) apie mirusius narius.

Kviečiame

Vasario 9 d. 10 val. Kretingos rajone, Darbėnų bažnyčioje, bus aukojamos šv. Mišios už Žemaičių apyg. Kardo rinktinės žuvusius partizanus. Mišiose dalyvaus Nijolės Rimkienės vadovaujamas ansamblis "Atmintis", Darbėnų vidurinės mokyklos mokiniai.

Po šv. Mišių Darbėnų vidurinėje mokykloje giedosime "Kalvarijų kalnus".

Pasiteirauti skambinkite telefonu (8-258) 56390.

Kviečiame dalyvauti.

Organizatoriai

Vasario 15 d. 16 val.

Kviečiame į Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos minėjimą.

Programoje:

1) pranešimas - skaitys Rimantė Venskevičiūtė;

2) muzikinė-literatūrinė kompozicija: "Ir prigludau prie savo žemės visom svajonėm ir sapnais" (B. Brazdžionis). Atlieka J. Gruodžio konservatorijos vokalinio skyriaus studentai. Rež. Rimantas Vaitkevičius, dirigentė Danguolė Vaitkutė.

Renginys vyks LPKTS salėje (Laisvės al. 39).

LPKTS Kauno sk. taryba

Užjaučiame

Dėl Juozo GRUŠIO mirties nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS valdyba ir "Tremtinio" redakcija

Velionis pašarvotas V. Krėvės pr. 95a salėje. Lankymas nuo sausio 31 d. 13 val. Karstas išnešamas vasario 1 d. 15 val. Laidojamas Petrašiūnų kapinėse.

Skelbimai

Gerblamieji "Tremtinio" skaitytojai

Gal kas turite nuotraukų ir žinote tikslus biografinius duomenis Albinos NEIFALTIENĖS-Pušelės, žuvusios Kalniškių mūšyje, Mortos LINKAITĖS, Juozo Lukšos bendražygės ir ryšininkės, ir poetės Mildos, veikusios Dainavos apygardoje. Labai norėtūsi šias didvyres įtraukti į straipsnių ciklą "Žymiosios XX amžiaus Lietuvos moterys". Gal ir knyga pasirodytų. Būčiau labai dėkinga.

Rašykite adresu: prof. Onai VOVERIENEI, Apskų 15-47, LT-2042 Vilnius.

Kauno regiono turizmo informacijos centras ir Kauno gidų draugija "Gidas" kviečia

Vasario 2 d. 7 val. - išvyka į tradicines žirgų lenktynes Dusetose (Sartų ežeras). Kaina 35 Lt.

Vasario 9 d. 10 val. - ekskursija "Kaunas - Lietuvos aviacijos lopšys". Aviacijos muziejus ir memorialas. Kaina suaugusiems - 6 Lt, vaikams - 3 Lt.

Vasario 16 d. 12 val. - nemokama ekskursija "Įžymios Kauno vietovės ir asmenybės".

Vasario 23 d. 7 val. - Teatrinė Ryga. Ekskursija po Rygos senamiestį, aplankant seniausią Europoje Navigacijos muziejų. Vakare Latvijos nacionaliniame operos ir baletų teatre žiūrėsime spektaklį A. Mocarto "Užburtoji fleita". Kelionės kaina 51 Lt. Bilieto kaina 28 Lt (4 latai).

Išvykstame iš Kauno pilies.

Vaikams ir grupėms taikoma nuolaida. Būtina išankstinė registracija. Kreiptis tel. (8-27) 323436, 423678; A. Mickevičiaus 36/ Laisvės al. 40.